

GALAMB

Deák Ferenc

Beletörődtem. Legalábbis úgy tűnt, hogy hidegen hagy minden, kezdve a módszertől, mellyel az üzemben számon tartottak, egész a Rota alabástrom arcán időnként feltűnő lilás csalánkiütésekig. De könnyen meglehet, hogy ernyedt nyugalمام lélektani röptere volt annak, ami alig pár hét múlva játszódtott le velem és Rotával és Lille-lel, a hórihorgas portással, aki újonc koromban maró hangon minden alkalomkor kikiáltotta a fülke ablakocskáján: Egyezernégyszázkilenc!!! Fügébben!!! Átadtam, vagy átvettem a számot s gyorsan, nagyon, de nagyon gyorsan továbbálltam, mert a portásfülke elülső része üvegből volt, s a fülemben oly hangosan csörömpölt az üveg, s fogam alatt is üvegszilánkok, üvegpórk csikordult föl. Egyezernégyszázkilenc, fügébben!!! Rota, a főnököm alabástrom arcán finom mosoly szállongott, mint a tavaszi dombháton a délutáni fellegektől tarka napfény. De mindennek pontot tettem a végére pár héttel később.

Gitárost sokáig nem láttam. Akkor egy délután az óváros központjában sétáltam, s a székesegyházzal átelleni eszpresszóban fáradt mosolyára figyeltem fel. Találkozásunknak, viszontlátásunknak nem örült különösképp, de mindjárt láttam, hogy borozgató magányában nem is zavarom.

Az egész belvárosi tér a délutáni érett napsütés narancssárga fényében fürdött. Minden patinás épület komoly, vén zsoldosként állta a helyét a szorongatott kis tér körül. Gitáros hosszú tekintettel élvezte e különös, szép délutáni hangulatot. Nem kérdezett, de magáról sem beszélt.

— Pepino ivott mindig vörös bort, amikor délutánonként egy-két órára pihenni hagyták az ügyek... Ismerted te Pepinót? — kérdezte szintelen hangon.

— Nem... Sohasem hallottam róla... Nem meséltél... vagy talán újabb ismerősöd?

— Oh... Pepino régi fiú... Valószínű, hogy keveset meséltem... vagy lehet, hogy semmit... Most már hiába is mesélnék... Igyál meg egy pohár vörös bort... Ennyit megtehetünk érte... -- és töltött egy pohár vörös bort. Ittunk mindketten.

A dóm harangjai megkondultak. A boltívek közül fehér szárnyak íveltek elő.

— Ezt nézem egész délután... Amikor megkondul valamelyik harang, vagy itt a katedrális órája, mint a hangok megtestesítői: fölrebbenek a galambok... A dóm fehér fohásza... És látod: keringenek, aztán a jobb

és a bal oldali épületek csipkés homlokzatára ereszkednek.

— Paloma... — mondtam.

— Nem értem — nézett rám Gitáros.

— Paloma...

— Dallamos... de...

— Paloma!!! Spanyolul: galamb — mondtam.

Pepino egészségére vagy lelkiüdvéért üritettük újból poharainkat.

— Teljesen fölösleges is többé emlegetni... Pepino, Pepino... Utóvégre igen nagy figyelmetlenség hirtelen, meglepetésszerűen megdögölni... Mit gondolsz, a harangozónak van-e macskája... vagy hogy is mondjam: ott fenn a boltívek között van-e valami ragadozó?...

— Oh — mondtam —, hatalmas építmény ez, biztosan akad ragadozó az árkádok rengetegében... Sőt...

— Csodálatos: ezek a galambok itt élnek születésük óta, mégis minduntalan fölszállnak, kirepülnek, ha megkondul a harang... vagy üt az óra... — mondta Gitáros.

— Azt akartam mondani, hogy a harangozó biztos szegény, szerencsétlen halandó, és hogy sok apró gyermeke lehet odahaza... Érted? A harangozó vasárnaponként biztosan galambhúst rág odvas fogaival... és a kicsinyek is gyöngö galambhúst esznek...

— Harangszót... fehér csengés-bongást esznek... Tehát a harangozó tartja rémületben őket...

— De könnyen meglehet, hogy akad macska is bőven az árkádok között. Egyszer tavasszal a nyakamba hullt egy vak, nyálas, alig párórás macskakölyök a dóm gyámpilléreinek... Igen, biztos akad bőven ragadozó odafönt...

— Szerette a gyorsaságot... Sőt annyira szerette, hogy mindenki ezt mondta neki: Pepino, az árokban fogod befejezni... És ami a legérdekesebb, ő szentül hitte, hogy úgy lesz... Mondom, amikor kissé szabadon hagyták az ügyei, akkor ide leballagott és vörös bort ivott. Egyszer itt volt a felesége is és nagyon jókedvű volt...

— És hol van a felesége? Hol él most az asszony?...

— Él tovább is úgy, ahogy élt... Ők sohasem voltak két napnál tovább együtt... Az asszony fodrásznő... vagy olyasvalami... Odanézz, megy a nép Simonhoz... Tudod-e, ki az a Simon??? Ott a székesegyház bal oldali gyámpillérei mögött látod-e azt a kis tákolmányt?

— Látom — válaszoltam csendesen. Valóban, a katedrális bal oldalán valami kis kunyhócska lapult meg... Majdhogy észre sem veszi az ember, oly szerényen ücsörög a hatalmas építmény tövében.

— Az ott Simon temploma... Simon...

— Valami öreg barát?... Igyunk az egészségére... — töltöttem és megint ittunk mindketten.

— Hogy mondtad? Paloma?

— Igen: paloma.

— Paloma... Valójában hülye pasas volt. Mindig voltak ügyei... Nem, fogalmam sincs róla, mivel foglalkozott... Azt hiszem, sokan jártak hozzá segítségért... És mondom, hirtelen meghalt. Fölrobbant a háta mögött egy butángázós palack. Pepino, Pepino... Nem érdemli meg, hogy róla beszéljünk egész délután... pedig azt hitte, motorhalál lesz a vége.

— Ki jár Simonhoz?

— Mindenki, akinek van ideje.

— Mi van a kunyhócskában?

— Rézlemezek... Amikor megszólalnak a harangok, a rézlemezek remegni kezdenek, és a nép hallgatja a különös zenét. Sokan könnyre fakadnak, sokan jajveszékelnék...

— És Simon?

— Simon jobb oldalán Gréta, bal oldalán pedig Angéla áll. Gréta a Mironban kasszírónő, Angéla pedig Simon takarítónője... Ott állnak az ajtóban, míg harangoznak, aztán becsukják a rozoga tákolmányt és mennek a Mironba sörözni... Simon építette vagy húsz évvel ezelőtt a kunyhót felesége tiszteletére, akit, mikor a dómot tatarozták, egy lehulló márványlap zúzott agyon...

— És ezt mindenki tudja, aki Simonhoz jár...

— Azt hiszem, mindenki tudja, bár meglehet, hogy akad óvárosi bakfis, akit nem érdekel a mese, hisz csupán azért jár el, mert mindenki bőghet kedvére...

— Paloma! — kiáltottam fel s Gitáros megértette. Ittunk. Ittunk kétszer, háromszor s Gitáros szomorkás mosolya cinikussá keményült.

— Simonnak „bárkáját” a katedrális ajtajába kellett volna építenie...!!! — kiáltotta egyszer csak. Az eszpresszó két fiatal pincérnője hirtelen elsápadt. Ez felbőszítette Gitárost, és hirtelen, mint a kígyó, odasuhant az egyikhez. — Magácska is eljár oda sírni... Magácskának is jól esik sírdogálni... Magácskának is vannak fájó emlékei! Ide nézzen! Kicsikém, nézzen a szemembe: Én vagyok Simon „bárkája”! Térdeljen le előttem, és sírjon... én vagyok a pengő bádoglep, amelyik a mennyezetről lóg le! Kedvesem, nézzen rám! Én vagyok a világ legnagyobb temploma és kalyibája! Előttem minden bánatát levezelkeheti... én vagyok az igazi ördög... Pepino! Pepino, hallottál-e valaha valamit a Gitárosról... Hallottad-e, hogy a feleségeddel szeretkezett! Drága kicsikém: Pepino, a disznó, elszökött; nem motorhalál lett a vége... Kicsikém, mit gondolsz az igazgatóról... Ugye, aranyos állatka... Megfogja, ahol jólesik, s maga ezért jár el Simon templomába! Elém térdeljen, én vagyok az oltár, melyen a bánat és a bűn elég...

Néhány vasalt öregúr széles mosollyal szemlélte Gitáros kirohanását. A kis pincérnő annyira megijedt, hogy egy pillanatban majdnem letérdelt Gitáros előtt.

Kintről megint harangzúgás hallatszott.

— Paloma!!! — ordította Gitáros. — Egyszer már öltem embert! Egyszer már gyilkoltam... hol vagy, Pepino!!!

Leült mellém, s remegő ujjával a rózsaszín égre mutatott. Sok fehér szárny csillogott fönt.

— Ott, ahol én születtem, a gyermekeknek olyan nevet is adnak: Galamb!!! Ott, ahol én születtem, nincsenek macskák... Mondd, ha macskák élnek a dómokban, akkor biztosan vannak patkányok is, egerek!!!

— Igen... — válaszoltam. — Akadnak. Magasan fent, a rozetták fölött...

— Uh... tele vagyok macskákkal és patkányokkal. Igyunk piros palomákat!!!

— Vörös galambokat!!!

Már késő este volt, amikor elindultunk Simon „bárkája” felé. Gitáros sírni akart Pepino miatt. Én sírni akartam Rota, a főnököm miatt. Nekem nem volt más senkim. Rota, a kis pocakos főnök megérdemelte, hogy sírjak... Rota szerelmes volt belém, szerelmes volt nagyon, nagyon, és egyszer, egy óvatlan pillanatban meg is csókolt Rota, a főnököm. Rota, a főnököm, a kis pocakos főnök szifiliszos orra miatt mentem sírni Simonhoz...

A kis kunyhó ajtaja egy márványdarabbal volt betámasztva. Egy márványdarabbal, ami valószínűleg a tatarozáskor maradt itt.

Gitáros lehorgasztott fővel lépett be. A sötétben összekoccantak a rézelemezek. A különös gongok hosszan zengtek hajunkban, orrunk előtt, homlokunknál. Gitáros még mindig hallgatott.

Az ajtóban egyszer csak egy hórihorgas férfi jelent meg.

— Simon! — mondta Gitáros.

— Egyezernégyszázkilenc!!! Mit keres itt? — kérdezte a rekedt, kemény hang.

— Sirok! — mondtam, s éreztem, hogy ez az utolsó és egyetlen dolog, amit mondhatok. A portásfülke elülső része üvegből van, s az én fülemben oly nagyon csörömpölt az üveg. Fogaim közt csikorgott az üvegpör. Egész lényem tele volt üvegszilánkokkal!

Amikor Gitáros látta, mit tettem Lille Simonnal, felhördült, s egy keze ügyébe kerülő székkel nagy harangozás közepette leverte a sok rézlemez. Lille Simon, a portás, kúszva igyekezett minél távolabb jutni a kalyibától. Gitáros nekivetette hátát az egyik rozoga falnak. Bár remegett a tákolmány, nem sikerült neki kidönteni.

— Pepino! Pepino! Sírni jöttem, mert elszöktél. A feleséged nem hibás. Sírni jöttem! Pepino, te adtad az első gitárt nekem és elszöktél. Pepino! Bószított e nyafogás, és én is nekivettem hátam a falnak.

— A feleségem! Márta! — sírt Simon.

Dőlt a fal.

És dőlt a kunyhó.

Porosan álltunk egy pillanatig a robaj után.

Akkor: lassan, mint az orgona legmélyebb sípja, megszólalt a katedrális. A rozetták, mint a színes szemek, hulltak ki előbb, aztán a középső hajó árkádjai csuklottak össze... aztán a két szélső hajó... a gyámpillérek... és mi ott álltunk porosan. Lábaiknál ezer és ezer patkány inalt a kövek közül. A kövek olyanok voltak, mint a szivacs... A hatalmas tömbök könnyen morzsálódtak...

Gitáros szájából nagy sóhajjal egy fehér galamb szállt el... aztán Gitáros, mint az imént a dóm, mélyen zengve összeomlott.